

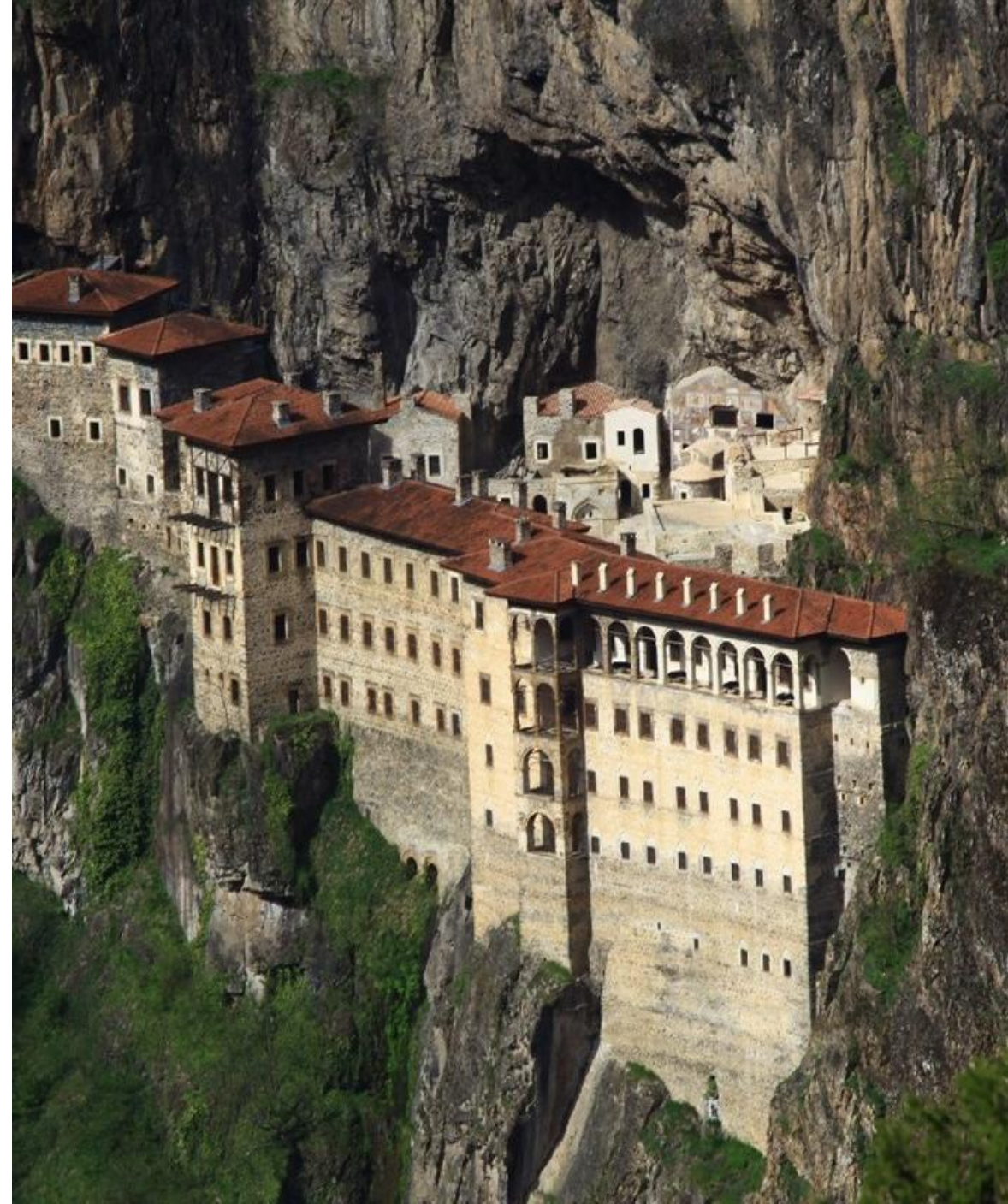
KÜLTÜREL MİRASIN TANITILMASI

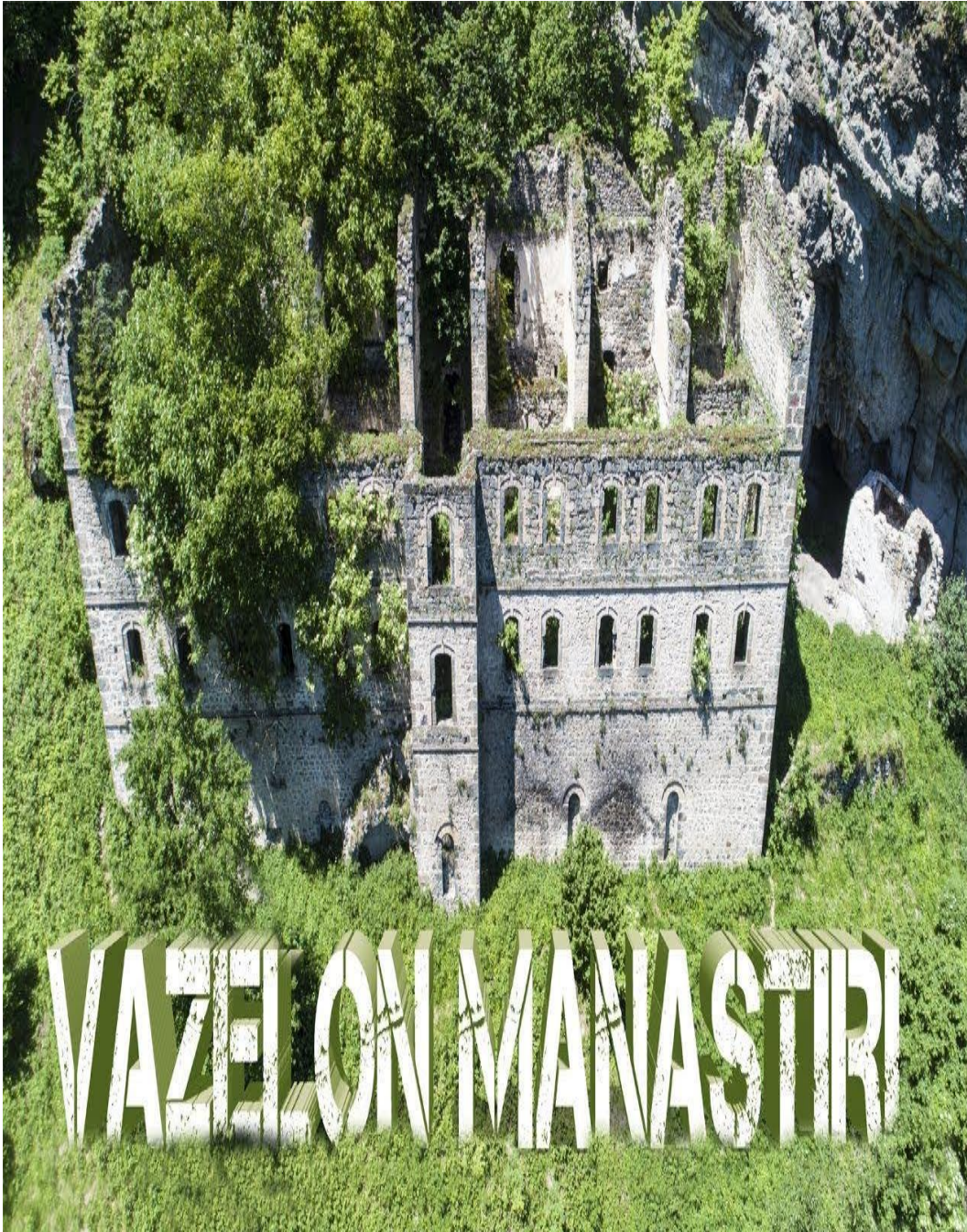
- TARİHİ YAPILAR VE GEZİLECEK YERLER
- GÖLLER VE MAĞALAR
- YAYLA TURİZMİ
- EL SANATLARI
- GASTRONOMİ

TRABZON

Sumela (Meryemana) Manastırı

- Trabzon'un Maçka ilçesi Altındere Köyü'nde, denizden 1150 metre yükseklikte ve dik bir vadi yamacında yer alır. Manastır, vadi tabanından 300 metre yukarıda, doğal bir kaya oyuntusu çevresine kurulmuştur.
- Girişe ulaşmak için yaklaşık 70 basamaklı taş merdiven çıkılır; giriş kapısı güvenli bir noktada yer alır. İç avluya inen 50 basamaklı merdiven boyunca hizmet odaları sıralanır.
- Avlunun çevresinde büyük kaya kilisesi, şapeller, ayazma, kütüphane, mutfak ve çeşitli odalar bulunur. Halk arasında "Meryem Ana" adıyla bilinen manastırın adı, "Karadağ'ın Bakiresi" anlamındaki "Panaghia Tou Melas"tan gelir. "Sümela" isminin, koyu renkli Karadağlardan veya siyah renkli Meryem ikonasından türediği düşünülür.
- 370'li yıllarda Atinalı keşişler Barnabas ve Sophronios tarafından kurulduğu rivayet edilir. 13. yüzyıldan itibaren geliştiği ve III. Alexios döneminde özel gelirle desteklendiği bilinmektedir. Manastır fresklerle süslüdür; en eski tabaka 14. yüzyıla aittir. 18. ve 19. yüzyıllarda yenilenmiş ve büyütülmüştür.
- Manastırın çevresinde hizmetlilerin evleri, ahırlar ve sebze bahçeleri yer alır. Yakınında Aya Vayvara (St. Barbara) Kilisesi bulunmaktadır.

Vezalon (Yahya) Manastırı

- Maçka ilçesinin kiremitli köyünün 7 km batısında am ormanları içerisinde bulunur. Bu manastırda da bir mağara ve ayazma vardır.

İlk manastır mağaranın önünde kurulmuştur. Bugün ayakta kalan mağaranın önündeki kilise ve keşiş odaları, 19.yüzyıla aittir. Kompleksin 9 km kuzeyindeki şapel 15.yüzyıla tarihlenmekte ve içerisinde değerli freskler bulunmaktadır.

Kuştul - Hızır İlyas Manastırı (Gregorius Peristera)

- Peristera adıyla anılan manastırdır. Bu manastır 8. yüzyılın ortalarında Maçka'nın Şimşirli Köyü yakınlarında, kurulmuş ve daha sonra gelişmiştir. Günümüze ancak manastırın temelleri ulaşabilmiştir.

Kaymaklı Manastırı

- Trabzon'un 3 km güneydoğusunda Boztepe'nin Değirmendere vadisine bakan yakasında kurulmuştur. 1424 yılında inşa edilmiştir. Yapılar topluluğu dikdörtgen alan içerisinde, ortada tek apsisli kilise, kuzey batıda çan kulesi, güney doğuda ise küçük bir şapel ve manastır hücrelerinden oluşmaktadır.

Manastır yapıları birçok defa onarım görmüştür. En eski kısım kilisenin beşken apsis bölümüdür. Kilise içerisindeki freskler 18. yüzyıla tarihlenmektedir.

Kızlar (Panagia Theokephastos) Manastırı

- Boztepe' nin yamacında şehre hakim bir mevkide kurulmuştur. İki teras üzerine inşaa edilen manastır kompleksi yüksek bir koruma duvarı ile çevrilmiştir. Manastır III. Alexios zamanında (1349-1390) kurulmuş birkaç defa onarılmış son şeklini 19. yüzyılda almıştır.

İlk olarak güneyde içinde kutsal su bulunan kaya kilisesi ve onun girişindeki şapel ve birkaç hücreden ibarettir. Kaya kilisesinin içerisinde kitabeler ve Alexios III karısı Theodora ve annesi Eirene' nin portreleri yer almaktadır.

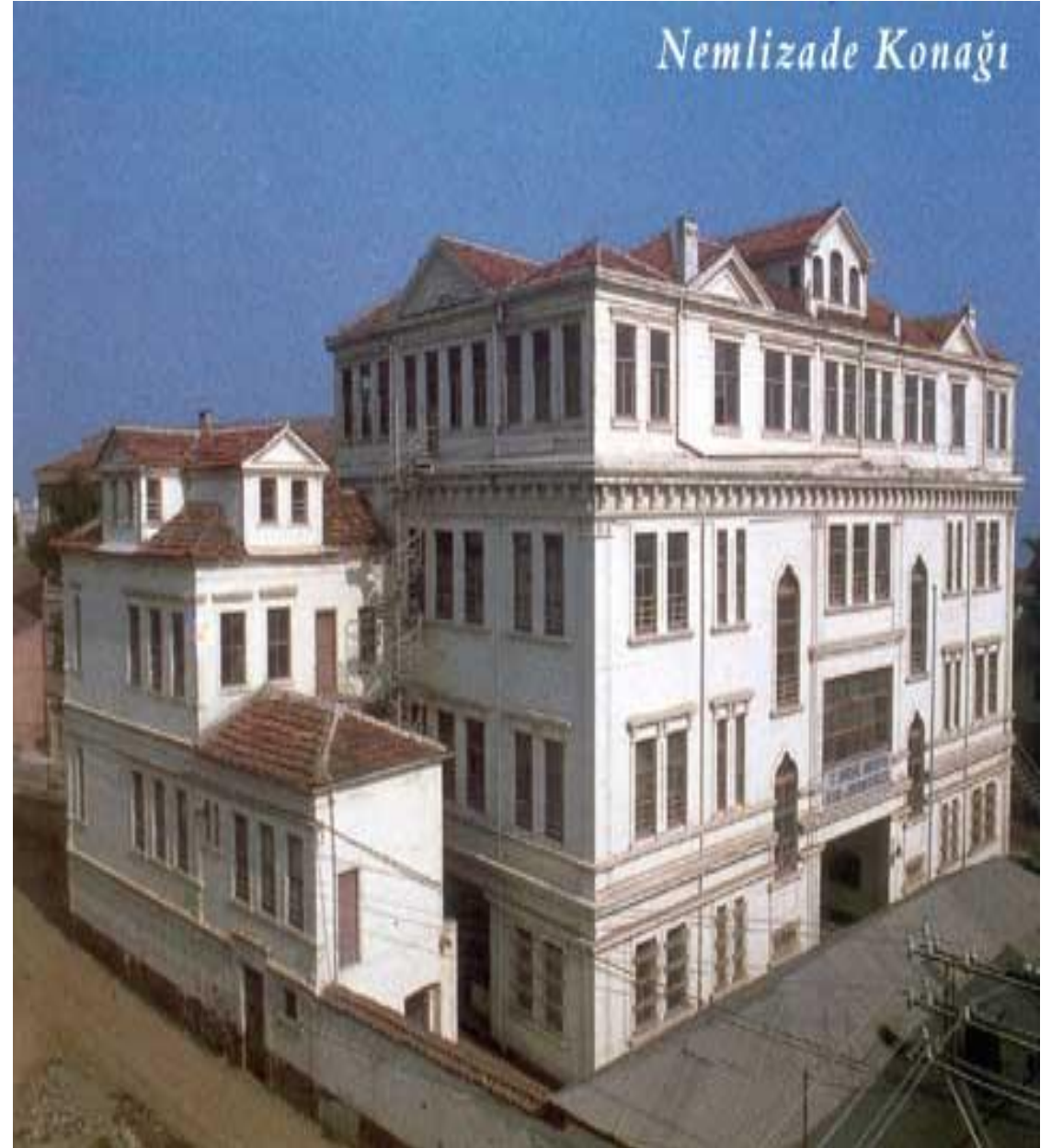

Memişoğlu Konağı

- Sürmene ilçesinin 4 km doğusunda Balıklı mevkiinde yer alır. İki katlı kademeli cepheli büyük bölümü taştan inşa edilmiş geniş saćaklı bir yapıdır.
- Bölgemizde tař ve özellikle ahřap iřćiliđi ile ünlüdür. Kapı kanatları ve tavanlar ahřap iřćiliđinin en mükemmel örneklerini sergiler.
- 18 yy.da yapıldığı sanılan binanın üst katındaki batı odasının ortasında bir mil etrafında dönebilen bir parća vardır ki: bu vantilatör ve rüzgar gülü vazifesini görmektedir. Tavanın bu özelliğinden dolayı konağa halk arasında "Döner tavanlı konak "ismi verilmiştir.

Nemlizade Konağı

- Gazipaşa mahallesinde yer alan eser geniş bir alana yerleştirilmiş dört katlı kargir bir yapıdır.Konak haremlik ve selamlık bölümlerinden oluşmakta idi. Zemin kat ve odalarında Kütahya inilerinin en güzel örnekleri panolar şeklinde sergilenmiştir.
- 1945-1963 yılları arası bina tekel bürosu olmuşu 1963-1979 yılları arasında Fatih Eğitim Enstitüsü yapılmış,17 Eylül 1979 tarihinden itibaren Trabzon İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi olarak kullanılmış halen eski Kız Meslek Lisesinin Kültür Bakanlığına devrinden sonra Olgunlaşma Enstitüsü ve Kız Meslek Lisesi olarak hizmet vermeye devam etmektedir.

Kundupoğlu Evi:

- Yarımbrıyıkolu evinin güneyinde yer alır. Sadece bir kısmı ayakta kalmıştır. Zamanında dış sofalı planlıydı. Bugün onarılan fevkani, üst oda alçı, ahşap oyma ve kalem işi süslemelere sahiptir. 18. yüzyıla tarihlenmektedir.

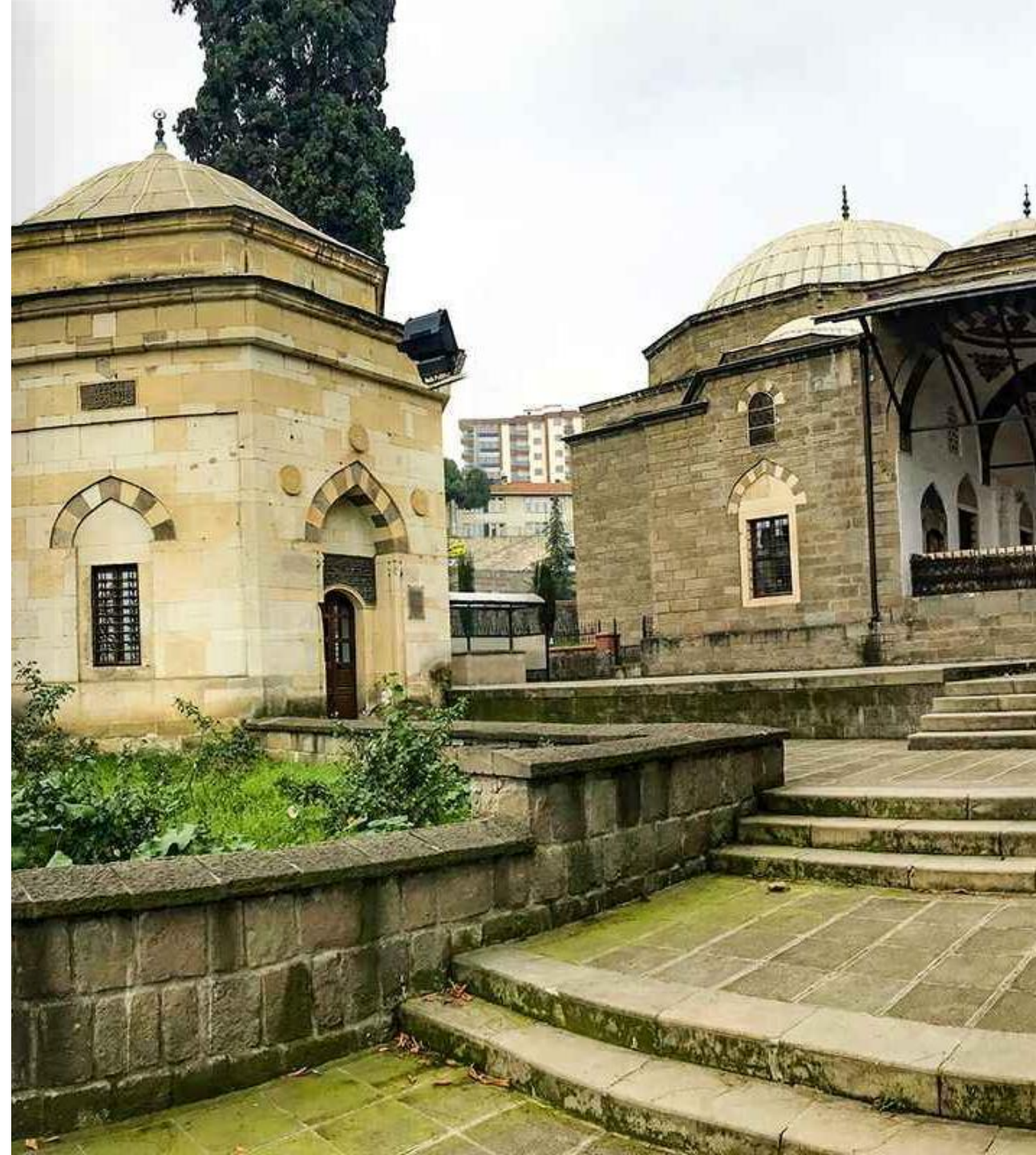

Ortahisar Evleri (Trabzon)

- Eski Türk evlerini ön plana çıkartan en önemli unsur geleneksel mimari tarzındaki fonksiyonellik ve estetikdir. Bu evler bir yandan kentsel konumlarıyla diğer yandan mimarileriyle dikkate değerdirler. Eski Türk evleri yüzlerce yıllık bir süreçte oluşan Türk kent kültürünün günümüzde yaşamaya devam eden en önemli yapı taşlarıdır.

Gülbahar Hatun Camii

- Yavuz Sultan Selimin annesi Gülbahar Hatun'un hatırası için Orta Hisar'ın batısında, Zağnos Köprüsü'nün yakınında bir külliye içerisinde yapılmıştır. Külliye cami ile türbe günümüze gelebilmiş; imaret, medrese, hamam ve mektep yıkılmıştır.
- Mektebin yerine 1899 tarihinde bugünkü Gülbahar Hatun İlkokulu yapılmıştır. Kaynaklar Gülbahar Hatun'un ölümünden sonra 1514 yılında yaptırıldığını göstermektedir.
- Caminin inşa kitabesi yoktur. Cami erken devir Osmanlı mimarisinde ayrı bir plan tipi oluşturan Zaviyeli Camiler grubuna girmektedir. Duvar işçiliği özenlidir. Pencereler, son cemaat mahali, kemerleri ve minarede koyu gri ve sarımsı beyaz taş kullanılmıştır. Caminin örtüsü kurşun kaplıdır.
- Caminin klasik dönem süslemeleri bozulmuştur. Bugünkü süslemeler son onarımlarda yapılmıştır. Avlusundaki şadırvan eskiden kubbe ile örtülüydü. Bu örtü son onarımlarla konik külaha dönüştürülmüştür.

Ortahisar Fatih Camii

- Yapı altınbaşı Meryem Kilisesi Chrysokephalos olarak adlandırılmıştır. Kuruluşu 914 yılına kadar inmektedir. Bu yapının manastır içerisinde bazilikalı planlı olarak yapıldığı sanılmaktadır.
Bugünkü planın esası 12. yüzyılda gerçekleştirilmiş olmalıdır. Araştırmacılar yapının 6 esas onarım devri geçirdiğini belirtmişlerdir. Üç nefli olan yapının apsisi içten yuvarlak dıştan çokgendir. Bir iç ve bir dış narteksi vardır.
- Kuzey girişi 14. Yüzyılda inşa edilmiştir. Merkezi kubbe pandantiflere oturur ve 12 köşeli yüksek bir kasnağa sahiptir. Zamanında şehrin baş kilisesi, katedrali olduğu için yapının süslemesine önem verilmiştir. Freskler bugün sıvanmıştır. Bema duvarlarında ve zeminde opus sectile tarzında mozaik süsleme yer almaktadır.
- Fetihden sonra camiye çevrilmiş ve belki de Fatih, ilk Cuma namazını burada kılmıştır. Fatih Medresesi de yapıya bitişik olarak kurulmuştur. Türk devrinde caminin esas girişi kuzeye alınmış, güney duvarının ortasına bir mihrap yerleştirilmiş, minber konulmuş ve minare yapılmıştır.
- Mihrap taştan yapılmış olup, süsleme bakımından zengindir. Mihrabı çevreleyen geometrik geçmeli bordürler, mukarnaslı niş ve alındığındaki rozetler Selçuklu örneklerini hatırlatmaktadır. Ceviz ağacından yapılmış minber değerli bir sanat eseridir.
- Orta Hisar Camii'ne değişik zamanlarda nakışlı süslemeler yapılmış ve kitabeler konulmuştur. Mihrabın doğusundaki oda 1842 yılında kütüphane haline getirilmiş ve kapısı üzerine bir kitabe yerleştirilmiştir.

Yeni Cuma Camii

- Trabzon'un kurtarıcı ve koruyucu azizi Eugenios'a ithaf edilmiştir. İlk kilisenin ne zaman yapıldığı bilinmemektedir. Araştırmacılar ilk yapının bazilika olduğunu belirtmektedir. Ayrıca 1291 yılına ait bir kitabe bulunmuştur. Bugünkü yapının 14. Yüzyılda haç planlı olarak inşa edildiği muhtemeldir.
- Yapının bugün narteksi yoktur. Üç nefli ve üç apsislidir. Orta apsis içten yuvarlık dıştan beş köşelidir. Diğerleri içten at nalı, dıştan yuvarlaktır. Merkezi kubbe doğuda haç biçimli iki ayağa, batıda yuvarlak iki dorik sütuna pandantifler yardımıyla oturur. Yan neflerin üzeri tonozlarla örtülmüştür.
- Bu yapıda da fresk izleri ve zemin mozayiklerinin kalıntıları bulunmaktadır. Ayrıca orta apsisin dışında kartal ve güvercin kabartmalarına yer verilmiştir.
- Trabzon'un fethinden sonra camiye çevrilen yapıya kuzey giriş kısmı ile minare ilave edilmiştir. Büyük apsisten bir giriş daha açılmıştır. Taştan yapılan mihrap barok karakterlidir. Minberi ahşaptan yapılmış olup sade bırakılmıştır. Mahfilde iyi bir ahşap işçilik görülür.
- Bu ilavelerden başka caminin içinde çok değerli kalem işi süslemeler vardır. Pandantiflerin yazıları ünlü hattat Hafız Hasan Rıfat'ın eseridir. Kullanılan diğer kısımlardaki yazı ve nakışlar yenilenmiştir.

İskender Paşa Camii

- Atatürk Alanında Belediye Binasının bitişiğinde yer almaktadır. Cami'nin avlusunda yer alan medresesi yıkılmış, batı tarafındaki mezarlık kaldırılmıştır. Burada sadece İskender Paşa'nın mezarı bırakılmıştır. Camiye değişik zamanlarda ilaveler yapılmış ve onarımlarla orijinalitesi bozulmuştur. Çok iyi bir taş işçiliğine sahiptir. Minare , tuğla ve renkli taşlarla almalı tarzda yapılmıştır.
- Yapının esas planı İznik'teki Yeşil Camiye benzemektedir. Muhtemelen öndeki üç bölümlü olan son onarımlarla değiştirilmiş ve kırma çatı ile örtülmüştür. Son cemaat mahallinden ara bölüme girilir. Burası, yan duvarlarla ve güneyden iki sütuna oturan ortada bir kubbe, doğu ve batısındaki tonoz parçaları ile örtülmüştür. Harim kısmı pandantiflere oturan bir kubbeye sahiptir.
- Mihrab ve mimber mermerden yapılmıştır. 19. Yüzyıl barok süslemelerine sahiptir. Üzerlerinde iri yapraklı kıvrım dallı bordürler, kartuşlar bulunmaktadır. Caminin içerisinde kalem işi süslemeler de bulunmaktadır.
- Cami'nin H. 936, M.1529 tarihli inşa kitabesi cephedeki giriş kapısı üzerindedir. Ayrıca burada yapının bugünkü haline kavuştuğu 1882 yılı onarımına ait kitabe de bulunmaktadır.

Ahi Evren Dede Türbesi

- Boztepe de bulunan Ahi Evren Dede Camii'nin bitişiğindedir. Kare planlı türbe, bir kubbe ile örtölüdür. H.1307 (1887-1888) yıllarında Hacı Hakkı Baba tarafından onartılan bu türbe günümüzdeki halini almıştır. Ahi Evren Dede'nin mezarının (türbe içinde) yanında Hacı Hakkı Baba ve oğullarının mezarı da yer alır.

Gölbaharhatun Türbesi

- Büyük İmaret (Hatuniye) Camii'nin doğusunda yer alır. Yavuz Sultan Selim'in annesi Gölbaharhatun için 1506 yılında yaptırılmıştır. Türbe iyi bir taş işçiliği gösterir. Sarımsı renkli kesme taşlardan inşa edilmiştir. Pencerelerinin tahfif (sağır) kemerlerinde olduğu gibi gri taşlar dekoratif olarak kullanılmıştır. Sekizgen planlı türbe gövde üzerinde yine sekizgen bir kasnağa sahiptir. Kubbe sekiz köşeli olup, kurşunla kaplanmıştır.

Emir Mehmet Türbesi

- Eski kabak meydanında Trabzon Lisesinin güneyinde yer alır. Kitabesinden 1523 yılında Emir Mehmet için yaptırıldığı anlaşılmıştır. Ancak, yakınındaki Kadiri Tekkesi (Hatuncuk Camii) Şeyhi Osman Baba da 1877 yılında bu türbeye defnedilmiştir. Sekizgen Planlı türbe kesme taştan yapılmıştır. Girişi kuzeydoğudandır. Mevcut iki pencere doğu ve batıya açılmaktadır. Kapı ve pencereler sağır sivri kemerlere sahiptir. Kurşun kaplı kubbe sekizgen bir kasnak üzerine oturur.

Hamza Paşa (Açık Türbe) Türbesi

- Küçük İmaret Mezarlığında Hamza Paşa Camisinin doğusunda yer alır. 18. yüzyıla tarihlenen altı köşeli baldaken bir türbedir. İçerisinde üç mezar bulunmaktadır. Bunlardan H.1148, M.1735 tarihli olan Hamza Paşaya aittir.

Taşhan

- Osmanlı dönemi avlulu, iki şehir hanlarının güzel bir örneğidir. Kaynaklara göre 1531-1533 yılları arasında Trabzon Valisi İskenderpaşa tarafından yaptırılmıştır. Muhtelif zamanda yapılan onarımlarla günümüze gelmiştir.

Vakıf Han (Gön Han, Attar Han)

- Bedestenin kuzey batısında yer alır. Üç katlı avlulu bir handır. Birlikte inşa edildiği güneydoğu kısmındaki caminin şadırvanı üzerindeki kitabeye göre Hicri 1196 Miladi 1781 yılında Hacı Yahya adında bir hayır sever tarafından yaptırılmıştır.

Zemin katın esas girişi doğudandır. Açık avluyu revak ve arkasındaki odalar çevirir. Birinci katın girişi güneydedir. Bu katta cephede dört dükkan, şadırvan ve caminin giriş kapısı bulunmaktadır. Avlu etrafında sıralanan odalar farklı büyüklüktedir. Kuzeyde orta kısımda bir eyvan yer alır. İkinci katta revaklı avlu odaları ve cami bulunmaktadır. Bu caminin güneydoğu köşesindeki minaresi yıkılmıştır.

-

Paşa Hamamı

- Çarşı Camisinin güneyinde yer alan bir çift hamamdır. İskenderpaşa'nın vakıfları arasında adı geçmektedir. 1521-1533 yılları arasında yapılmış olmalıdır. Erkekler kısmı batı tarafındadır. Bu kısım soyunmalık, soğukluk ve dikdörtgen planlı sıcaklıktan meydana gelir. Kadınlar kısmı da soyunmalık, soğukluk ve iki hücreden ibaret sıcaklıktan oluşmaktadır.

Meydan Hamamı

- 19. yüzyılın sonlarında kazazedeler tarafından yaptırılmış bir çifte hamamdır. Erkekler bölümü doğudadır. Soyunmalık kısmı orijinallliğini korur. Soğukluktan sonra ılıklığa girilir. Sıcaklık kısmında dört eyvanlı köşe hücreli plan uygulanmıştır.

Yalnız doğudaki halvetlerin duvarları yapılmamıştır. Kadınlar bölümü kuzey-güney doğrultusunda uzanır. Soyunmalık soğukluk ve sıcaklık kısımlarından meydana gelir. Sıcaklık haçvari dört eyvanlı köşe hücreli plana sahiptir.

Santa Maria Kilisesi

- Merkez Kemer kaya Mahallesiinde bulunan yapı, Sultan Abdülmecit' in emirleriyle Trabzon'a gelen yabancılar için 1869-1874 tarihleri arasında yapılmıştır. Halen kenti ziyaret eden yabancıların ibadetlerini rahatlıkla yaptıkları bir dini merkez konumundadır.

Cephanelik

- Trabzon yapıları içinde en çok dikkati çeken ve tartışılan bir yapıdır. Yapının Yıldız Sarayı albümlerindeki resminin altında H.1305 yılında yaptırıldığı yazılıdır. Kapısı üzerindeki II. Abdülhamit'in Tuğrası ve kitabe de bunu doğrular.Cephaneliğin 1887 tarihinde yaptırıldığı kesin olarak anlaşılmaktadır.

Yaklaşık 25-40 m çapında iç içe dairevi iki bölümden oluşmaktadır. İç bölüm dört, dış bölüm ise üç katlıdır. İç ve dış yapılarda oval kemerli üçer adet pencere bulunmaktadır. Yüksek bir koruma duvarı içine alınmış olup, batı yakınında ise karakol hanesi vardı. 1916-1918 Rus işgali sırasında mühimmat deposu olarak kullanılmış ve 9 Temmuz 1919'da bir patlamayla örtüsü yıkılmıştır.

Bedesten

- Trabzon arşısinın merkezinde yer alan şehrin en eski ticaret yapısıdır. Dıştan 20.60 x 22.60 m boyutlarıyla kaleye yakın dikdörtgen planlıdır. Türk Bedestenleri içerisinde tek kubbeli olan tek örnektir. Ayrıca yapı Gülbaharhatun Vakıfları arasında gösterilmiştir. Bunun için yapının fetihten sonra 15. yüzyılın sonlarında yapıldığını söyleyebiliriz

Zağnos Burcu

- II Aleksios döneminde kesme taştan dörtgen planlı burç, bir süre zindan olarak kullanılmış ve Zağnos Burcu olarak bilinmektedir. Günümüzde Trabzon Belediyesi tarafından İsmail Hakkı Berkmen Tarih Kütüphanesi olarak düzenlenmiş olup ilk, orta ve üniversite öğrencilerinin ve tüm halkın rahatca kullanabileceği bir merkez olarak düzenlenmiştir.

Zağnospaşa Köprüsü

- Zindan Kapı ile İmaret Kapısını birbirine bağlar, üst üste kemerli iki gözü olan bir köprüdür. Tarihi kaynaklar bunun yerinde iner kalkar ahşap bir köprü'nün varlığından söz ederler. Bununla birlikte köprü ayaklarında Roma ve Bizans işçiliği görülmektedir. Araştırmacılar köprüde dört yapı evresi tespit etmişlerdir. 15.yüzyılda Zağnos Paşa'nın onarımından sonra da köprü elden geçirilmiştir

Tabakhane Köprüsü

- Ortahisar'ın doğusunda Kuzgun Dere üzerinde kurulmuştur. Birçok onarım ve genişletme ile günümüze gelebilmiştir. İlk kuruluşu Roma dönemine 1. yüzyıla kadar inmektedir. Evliya Çelebi köprünün Karakoyunluların yapısı olduğunu yazar. Bugünkü haliyle Osmanlı yapısıdır ve son şekline 19. yüzyılda kavuşmuştur

Abdullah Paşa Çeşmesi

- Çeşme, Trabzon Valisi Haznedarzade Abdullahpaşa tarafından 1844 yılında mermerden yaptırılmıştır. Dikdörtgen formlu cephe ampir üslupta bir yapıdır. Düz sütuncelerle sınırlandırılmış birkaç kademeli saçak ve süslemeli taç kısmından meydana gelmektedir. Lüle yeri stilize hayat ağacı motiflidir. Üst köşelerde rozetler vardır. Aynalık kısmının üzerinde dokuz satır halinde 18 beyitten oluşan farsça kitabesi bulunmaktadır. Ampir üsluptaki çeşmelerin güzel örneklerinden birisidir.

Kuzgundere Su Kemerı

- Kalenin doğusundaki Kuzgundere üstüne kurulmuştur. 13. yüzyıl yapısıdır. Kesme ve moloz taştan yapılmış, 8 m. uzunluğunda, 6 m. yüksekliğindeki kemer “İnce Köprü” adıyla bilinir

Kavaklı Su Kemerı

- Yenıcumı Mahallesi'nde olup, 13. yüzyıla tarihlenmektedir. Kesme ve moloz taştan yapı 20 m. uzunluğunda 7 m. yüksekliğindedir.

Göller ve Mağaralar

- **Uzungöl ve Krater Göller**

Haldizen deresi vadisinde heyelan sonucu dere yatağının tabii baraj şeklinde kapanmasıyla oluşan göl, çevresindeki ladin ormanları ile çekici bir manzaraya sahiptir. Trabzon'a 99, Çaykara ilçesine 19 kilometrelik bir mesafede olan göl “ Uzungöl” olarak bilinmektedir. Uzungölü geçtikten sonra Çaykara'yı ve Uzungölü Bayburt'a bağlayan yayla yolunu takiben soğanlı geçidine doğru çıkıldıkça zirveye yakın varılan yaklaşık 2500 rakım üzerinde bulunan irili ufaklı göllerdir.

Sera Gölü

- Trabzon'un batısındaki Sera deresi üzerinde, Yıldızlı Beldesi sınırları içerisinde kıydan 1 km içerde bulunmaktır. Dağ yamacının, 20 Şubat 1950'de kayması ile oluşan bir baraj gölüdür. Barajın arkasında vadi boyunca birkaç km'lik bir uzunluk gösterir. Genişliği 150-200 m arasında değişir. Gölü oluşturan toprak baraj, oluştuğu tarihten buyana aşındığı için su yüzeyi yavaş yavaş azalmaktadır.

Balıklı Göl

- Bölgemizin coğrafi yapısı nedeniyle oluşan bir göldür. Balıklı Göl Akçaabat-Düzköy yolu üzerinden Hıdırnebi yaylasına giden yol üzerinden gidilir. Doğal güzelliği muhteşem olan bu gölümüz yazın birçok ziyaretçi tarafından dinlenme ve piknik alanı olarak kullanılır.

Çal Köy Mağarası

- Mağara, Trabzon Düzköy'e bağlı Çal Köy beldesinde bulunmaktadır. İlimiz Merkezden 51 km olan mağara, Düzköy İlçesinin 5 km güneyinde, denizden 1100 m yükseklikte olup, aydınlatma ve gezi platformları tamamlanmıştır. Mağaranın giriş kısmı bir insan boyu yüksekliğindedir. Oldukça uzun bir mağara, ancak gerçek uzunluğu henüz bilinmiyor.
- İlk 150 m'den sonra sarkıt ve dikitler görülmeye başlanır. Mağaranın içinde dış atmosfere dolinlerle olan irtibatı nedeniyle rahat bir hava hareketi vardır. Mağara içerisinde bir ırmağın oluşturduğu gölcüklerin ve şelalelerin görüntüsü mağaraya ayrı bir özellik katmaktadır. Girişte kuru olan mağara atmosferinin mağaranın içerisinden akan dere nedeniyle iç kısımlarda nem bir kat daha artmaktadır. Bazen dar bazen de oldukça geniş galeri ve koridorlara sahip olan mağaranın üst kısmında, çevreye hakim bir tepeye kurulmuş bir kale bulunmaktadır.
- Ulaşım Düzköy ilçesine girmeden sağa ayrılan bir yolla Çal Köy beldesi içinden geçilerek yapılabilir. Yolu asfalt ve düzgündür. Mağara çevresinde sosyal alt yapı, kır kahvesi ve mesire alanları mevcuttur.

Akarsu Köyü Mağarası

- Mağara, Trabzon'un Maçka ilçesinin Akarsu köyü sınırları içerisinde yer almaktadır. Büyük bir mağaradır. Eskiden yerleşim yeri olarak kullanılan mağara, içinde bulunan kalıntılardan anlaşılmaktadır. Söylentilere göre içerisinde 72 oda mevcuttur. Mağarada bol miktarda sarkıt ve su varlığı saptanmıştır. Detaylı bir çalışma henüz yapılamamıştır.

YAYLA TURİZM

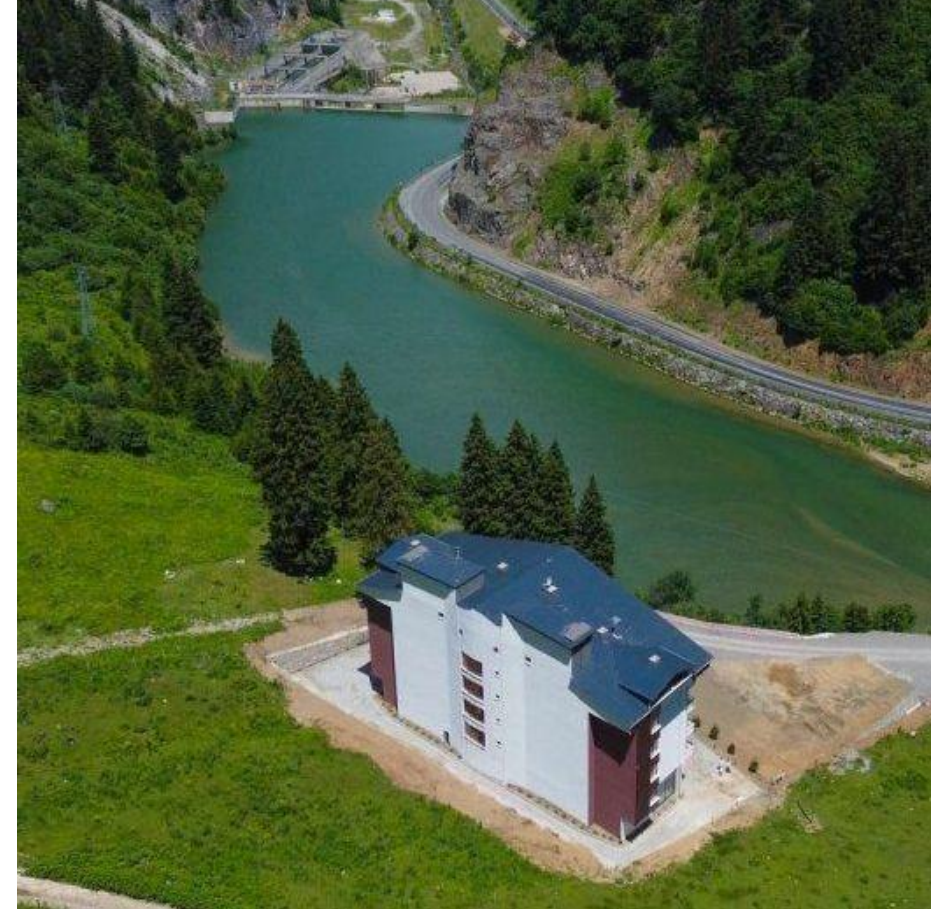
- **Akçaabat-Karadağ Yaylası**

Akçaabat - Düzköy yolunun 12. km'sinden batıya dönülerek, 28 km. toprak yolla yaylaya ulaşılır. 1946 m. yükseklikteki yayla bol oksijeni ile akciğer tedavisi görmüş hastaların tatil için tercih ettiği yerdir. Altyapı hizmetleri tamamlanmış olan yaylada, hediyelik eşya satış yerleri, bakkal, kahvehane, lokanta, fırın hizmetleri mevcuttur. Yaylada yaban hayatı da oldukça zengindir. Yaylaya ayrıca Vakıfkebir ilçesinden ulaşılabilir.

Maçka ilçesinin güney çıkışından başlayarak 22 km'lik toprak yolla Mavura Yaylası üzerinden bu yaylaya ulaşılır. 1850 m. yüksekliğindeki yaylada, bakkal, kasap, kahvehane ve telefon hizmetleri vardır. Maçka ilçesinden batıya doğru 22 km. olup, toprak yolla gidilebilir. Mavura Yaylası üzerinden bu yaylaya ulaşılır. Yolun 16. km' si zengin bitki örtüsüne sahip Kulin Dağı'nın içinden geçmektedir. 1800 m. rakımlı yaylada altyapı hizmetleri tamamlanmış durumda olup, elektrik, su ve telefon mevcuttur. Ayrıca bakkal, kasap, kahvehane vardır.

Araklı-Pazarcık Yaylası

- Karadere güzergahında Araklı'nın 43 km güneyindedir. Yağmurdere üzerinden Gümüşhane'ye Aydıntepe üzerinden de Bayburt'a ulaşan yolların geçtiği bir yayla köy merkezidir. Telefon ve alışveriş imkanları mevcuttur. Çevresi ormanlarla kaplı yaylada doğa yürüyüşü, bitki inceleme, dinlenme, bisiklet turları yapma olanağı vardır.

Çakırgöl Yaylası

- Yaylaya Maça–Meryemana yolunu takiben Altındere Vadisi Milli parkından yaklaşık 20 km lik bir toprak yolda ilerledikten sonra ulaşılabilir. 2500 m. yükseklikteki Çakırgöl Yaylası yolu üzerinde ve civarında, Armutluk, Kırantaş, Akarsu, Ayraksa, Livayda Kurugöl, Mesaraş Furnoba, Kasapoğlu, Camiboğazi, Ortaoba ve Deveboynu yaylaları bulunmaktadır.

Çatma Obası Yaylası

- Tonya'ya 24 km. mesafedeki Erikbeli Turizm Merkezi'nin 14 km. doğusunda yer alan Kadırga Yaylası'nın 9 km. güneyindedir. 2200 m. yükseklikteki Çatma Obası küçük bir yayladır. Erikbeli-Kadırga-Çatma Obası yaylaları ve Zigana Kayak Merkezi arasında doğa yürüyüşü yapılabilir. Mızraklı Su, Şehitler Tepesi, Çingiraklı Kuyu gibi mitolojiye konu olmuş mekanları bulunmaktadır.
- Efsaneye göre, mızraklı su isminin hikayesi şöyledir; savaş sırasında çok susayan bir asker, mızrağını ortadan kırıp sağa ve sola bütün gücüyle fırlatır. Mızrağın bir parçasının saplandığı yerden su çıkar, diğer parçasının saplandığı yerde ise su kaybolur. 50-60 m. aşağıda esrarengiz bir şekilde çimlerin arasında yok olan suyun çıktığı bölüm, koruma altına alınmıştır. Çingiraklı Kuyu bu adı, kuyuya atılan bir taş parçasının uzun süre ses çıkarmasından almaktadır.

Düzköy (Haçka Obası) Yaylası

- Yaylaya, Trabzon'a 40 km. mesafedeki Düzköy ilçesinden güneye, 12 km'lik toprak yolla ulaşılır. 1784 m. yükseklikteki yaylada, altyapı hizmetleri tamamlanmış durumdadır. Temmuz ayının üçüncü Cuma günü Kadirga, 14 Ağustos'ta ise Karaabdal şenliklerinin yapıldığı yaylada, Haçkalı Baba Türbesi ilgi çekmektedir. Mevcut pansiyonlardada konaklanabilir. Her türlü yeme içme imkanı bulunmaktadır.

Harmantepe Yaylası

- Köprübaşı İlçesi Yeşilyurt Beldesi sınırları içerisinde bulunan Harmantepe Yaylasında 1. Dünya Savaşından kalma siperler ve şehit mezarları vardır. Her yıl 29 Haziran tarihinde anma günü tertip edilir. Cöşk Tepesi görülmeye değer yerlerden birisidir.

Hıdırnebi ve Kuruçam Yaylaları

- Yaylalara Akçaabat-Düzköy yolunun 12. km'sinden batıya dönülerek, 10 km'lik toprak yolla ulaşılmaktadır. Yolu yaz-kış ulaşımına açık olan Kuruçam ve Hıdırnebi yaylaları arası 1 km'dir. 1742 m. yükseklikteki yaylalarda, altyapı hizmetleri tamamlanmış durumdadır. 20 Temmuz'da başlayıp üç gün süren Hıdırnebi Şenlikleri'nin düzenlendiği Hıdırnebi Tepesi, doğal manzara seyir terası konumundadır. Orman içinde kurt, tilki, çakal gibi yaban hayvanları izlenebilir ve foto safari yapılabilir. Konaklamak için pansiyon tipi evler hizmet vermektedir.

Kadırga Yaylası

- Kadırga yaylası, Tonya'ya 24 km. mesafedeki Erikbeli'nin 14 km. doğusuna düşer. Yayla, 2300 m. yükseklikte olup, ağaç yetiştirme sınırının üzerindedir. Her yıl temmuz ayının üçüncü cuma günü kutlanan Kadırga Şenlikleri'ne on binlerce kişi katılmaktadır. Halk oyunları gösterileri, yarışmalar, davul zurnalı eğlenceler sırasında tonlarca et, ekmek ve yayık ayrıntı tüketilen Kadırga Şenlikleri büyük bir pazara, panayıra benzemektedir.

Kulindağı Yaylası

- Trabzon'un Maça ilçesinin 15 km. batısında ve 1650 rakımında bulunan yayla, Şolma Turizm Merkezi yaylalar dizisinin Maça ilçesi yönündeki ilk halkasıdır. Ladin, sedir, gürgen ağaçları, mor renkli orman gülü ve sarı renkli zifin çiçekleri ile kaplı yaylada elektrik ve su hizmetleri bulunur. Yayla, Yeşilyurt ve Örnekalan köyü halkınca mezra olarak kullanılmaktadır.

Lapazan Yaylası

- Maçka ile merkezinden 27 km lik bir sitablize yolla ulaşılabilen yayla, Grgenaa köyünün güneyinde ve denizden mesafesi 2200 metredir. Alt yapısının olmadığı yaylada ziyaretçilere uyku setlerini, yiyecek ve içeceklerini yanlarına almalarını öneriyoruz.

Maçka-Kiraz Yaylası

- Maçka ilçesi ile Grgenaa köyü arası 22 km. asfalt yol olup, Grgenaa köyünden güneye doğru 7 km'lik toprak yolla ulaşılabilir. 1850 m. rakımlı yaylada altyapı hizmetleri tamamlanmış olup, çim kayağı yapılabilir. Temmuz ayının üçüncü cuma günü "Ayeser Şenlikleri" kutlanmaktadır. Elektrik, PTT ve çeşme gibi altyapıya sahip yaylada, bakkal, kır kahvesi, kasap, et lokantası hizmet vermektedir. Hamsiköy ve Grgenaa köylerinde pansiyonlar mevcut olup, her türlü ihtiyaç yayladaki alışveriş yerleri ve lokantalardan karşılanabilmektedir.

Maçka-Mavura Yaylası

- Maçka'nın 18,5 km. batısında yer alır. Elektrik ve su hizmetlerinin bulunduğu Mavura Yaylası ile Solma Yaylası arası 3,5 km'dir. Orman manzaralı toprak yol, yaya yürüyüş için idealdir.

Sisdağı Yaylası

- 1850 m yükseklikte bulunan yaylaya, Tonya'ya 24 km. mesafedeki Erikbeli Turizm Merkezi'nden sonra batı yönünde gidilerek 25 km'lik toprak yolla yaylaya ulaşılır. Ayrıca yaylaya Beşikdüzü-Şalpazarı Karayolunu takiben Geyikli Beldesinden de ulaşılır. Altyapı hizmetleri bulunmaktadır. Her yıl yaylada Temmuz ayının üçüncü cumartesi günü Sis Dağı Şenlikleri yapılmaktadır.

Sazalan Yaylası

- Tonya'ya 24 km. mesafedeki Erikbeli'nin 5 km. batısında yer alan Sazalanı Yaylası'na, ham toprak yolla ulaşılmakta olup, yayla mevsiminde ticari araçlarla yolcu taşımacılığı yapılmaktadır. 1700 m. yükseklikteki yaylada altyapı hizmetleri tamamlanmış durumdadır.

Sultanmurat Yaylası

- Trabzon-Çaykara-Ataköy yolu üzerinde ve yaklaşık 105 km. mesafede olan Sultanmurat Yaylası 2000 rakımındadır. Orman sınırı üzerinde bulunan yaylada elektrik, su, telefon, WC, bakkal, manav, fırın, kahvehane, cami, küçük otel ve pansiyonlar mevcuttur. Altyapı ve sosyal yapılar mevcuttur.
- Yüz yatak kapasiteli otel, restoran ve diğer yan üniteleriyle ziyaretçilerin konaklama, yeme-içme hizmetleri karşılanmaktadır. Her yıl 20 Ağustos'ta "Yayla Ortası Şenlikleri" ve Her yıl 23 Haziran tarihinde, 1916 yılında Ruslara karşı savaşan ve 1 subayla 70 er şehit veren, yaylada "Şehitleri Anma Günü" kutlanır. Ayrıca IV. Sultan Murat'ın İran üzerine 1635 tarihinde yapmış olduğu ikinci seferi dönüşünde Trabzon'a inerken cuma namazı kıldırıldığı yer ve hutbe taşının bulunduğu yer olması yaylaya tarihi bir anlam kazandırmaktadır.

Trabzon-Tonya-Armutlu-Gümüşhane-Kürtün-Erikbeli Yaylası

- Tonya'dan 25 ve Şalpazarı'ndan 34 km lik yolla ulaşılır. 1.800 m. yükseklikteki yaylada altyapı hizmetleri tamamlanmış durumdadır. Yaylada, fırın, kahvehane, bakkal ve telefon hizmetleri mevcuttur. Yayla; Erikbeli turizm merkezi, Kadirga, Çatma Obası, Sazalanı, Zigana, Ken yaylalarına giden yolların birleştiği kavşaktadır. Erikbeli, Sazalanı, Ken, Sinlice, Şikkıranı ve Siz Dağı yaylaları arası doğa yürüyüşü için idealdir. Ken Yaylası, Erikbeli Turizm Merkezi'nin 9 km., Şikkıran yaylası ise 19 km. kuzeyinde olup, orman alanı içerisindedirler.

Uzungöl Çevre Koruma Alanı

- Trabzon'un önemli turizm potansiyeline sahip yörelerinden biridir. Trabzon-Uzungöl arası 99 km. asfalt yoldur. Haldizen Deresi vadisinde, heyelan sonucu dere yatağının tabi baraj şeklinde kapanması sonucu oluşan göl, çevresindeki ladin ormanları ile çekici bir peyzaj sergiler. Göl kıyısında yer alan Uzungöl yerleşmesi belediyeliktir. Konaklama-yeme içme tesislerinin bulunduğu beldenin güneyindeki dağlarda 1500-3000 m arası yaylalar ve birkaç krater gölde bulunmaktadır. Dinlenme, doğa yürüyüşü yapma, bitki inceleme, sportif olta balıkçılığı, bisiklet turları yapma olanağı vardır.

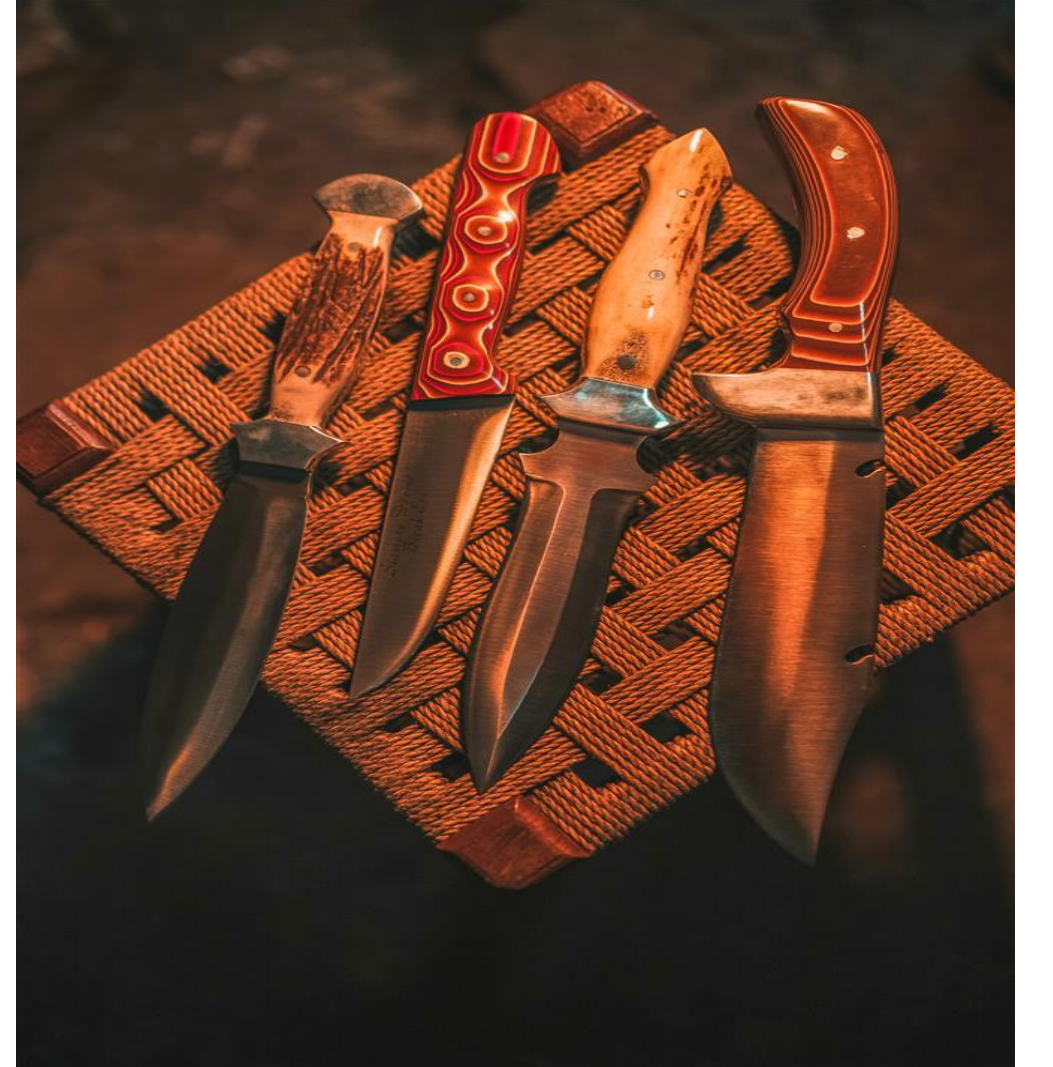
Kayabaşı Yaylası

- Kayabaşı yaylası, 1800 m rakımda, etrafı ladin ağaçlarıyla çevrili eşsiz bir manzaraya sahiptir. Eşsiz güzellikleri olan Kayabaşı Yaylasına ulaşım üç seçenekledir. Akçaabat Işıklar Mahallesinden itibaren 16 km 'lik asfalt yolla ulaşılmaktadır. Yaylaya, Düzköy Haçka Yaylası üzerindeki orman içerisinden 2 km 'lik stabilize yolla ve Maçka ilçesi Şolma Yaylası-Lişer Yaylası üzerinden orman alanı içerisinden de ulaşılabilir. Kayabaşı Yaylası; yayla şenlikleri, florası, doğa yürüyüşü parkurları ve jeep safariye uygunluğu ile önemli bir cazibe noktasıdır. Trabzon Valiliği tarafından bu yaylada ikinci bir yayla kent yapılmıştır. Yaylada Milli Parklara ait Orman İçi Dinlenme Tesisleri de vardır.

EL SANATLARI

• Sürmene Bıçakçılığı

Sürmene bıçağı, tarihi Osmanlı dönemine kadar dayanan bir geçmişe sahiptir. İlk olarak Sürmene ilçesinde üretilen bu bıçaklar, zamanla Türkiye'nin diğer bölgelerinde de üreilmeye başlanmıştır. Ancak Sürmene bıçağı, kalitesi ve işçiliğiyle diğer bıçaklardan ayrılmaktadır. Sürmene bıçağı, özellikle avcılık, balıkçılık ve dağcılık gibi outdoor aktivitelerde sıkça kullanılmaktadır. Bu bıçaklar, özel olarak seçilen çeliklerden üreilmekte ve el işçiliğiyle şekillendirilmektedir. Bu nedenle, her bir Sürmene bıçağı, benzersiz bir tasarıma ve kaliteye sahiptir. Ayrıca, Sürmene bıçağı, birçok Türk töreninde de kullanılmaktadır. Örneğin, düğünlerde damada hediye edildiği gibi, asker uğurlamalarında da kullanılmaktadır. Bu nedenle, Sürmene bıçağı, Türk kültüründeki önemli bir yere sahiptir.

El İşçiliği

- **Taş İşçiliği**

Mimari süslemenin yanı sıra, artık çok kısıtlı da olsa, büyük değirmen taşları, el değirmenleri ve "pileki" taşları üretilmektedir. El değirmenleri buğday ve mısır yarması öğütmekte halen kullanılmaktadır. "Pileki" ise, eski evlerde üzerinde ateş yanan ve yanan ateşin ısıtmasıyla oluşan ısı ile ekmek pişirmeye yarayan yuvarlak şekilli taş bir teknedir.

- **Ahşap İşçiliği**

Yapı malzemesi olarak, çevrenin ormanlık olması dolayısıyla ahşap çok kullanılmıştır. Köy ve yayla mimarisinde ahşap hala vazgeçilmez malzemedir. 100-150 yıl dayanması sebebiyle yörede "ehil ağaç" denilen ve özellikle çatılarda kullanılan kestane ağacı en önemli yapı malzemesidir. Ayrıca çeşitli ev ve mutfak eşyaları da ahşaptan üretilmiştir. iskemle, dolap, tekne, külek (yağ koymak için), yayık, kaşık, kepçe ve su kapları gibi eşyaların üretimi, azalarak da olsa günümüzde sürmektedir.

şimşir Kaşık Trabzon'da kaşıklar tür ve boyutlarına göre kaşık, büyük kaşık ve kepçe gibi isimlerle bilinir. şimşir ağacı genellikle ilimizde Of ve Yomra yörelerimizde yetişir. şimşir kaşık ise Köprübaşı İlçesinde ünlenmiştir.

Yayık Trabzon yayla evlerinde hayvansal ürünlerden tereyağı, ayran gibi ürünleri elde edebilmek için ahşaptan yapılan alt kısmı geniş üst kısmı dar ve 120-130 cm boyunda geniş tarafından tutulup, çalkalanarak kullanılan bir araçtır.

Örme Sepeti ilimizde fındık çubuğu ile yapılan örme sepetler hemen hemen her ilçede yapılmaktadır. Karadeniz insanı farklı işlevler için farklı farklı sepet türleri geliştirmiştir. Genel olarak sırta alma, kola takma ve yere koyma amaçlarına hizmet ederler. Örneğin, ekmek selesi, arka sepeti, üç dipli sepet, fındık sepeti, çay sepeti gibi türleri mevcuttur.

Trabzon Bakırcılığı

- Bölgedeki zengin bakır yataklarından elde edilen bakır, Doğu Karadeniz Bölgesi'nin en önemli ticaret ve kültür şehri olan Trabzon atölyelerinde işlenmiştir. Trabzon'daki atölyeler, ortaçağdan beri geleneksel olarak bakır, bronz ve pirinçten mutfak kaplarıyla çeşitli eşya yapımına devam etmekteydi. Atölyelerdeki bakır, bronz ve pirinç üretimi, Trabzon'un en büyük sanayi kolunu oluşturuyordu. Osmanlı Sultanı II. Bayezid döneminde yapılan Topkapı Sarayı envanter listelerinin de gösterdiği gibi, Trabzon atölyelerinde büyük bir beceriyle üretilen kaplar, Osmanlı sarayında kullanılacak kadar değerliydi.
 - Büyük bir beceriyle bakır, bronz ve pirinçten yapılan mutfak kaplarıyla çeşitli eşya, Karadeniz, Doğu Anadolu ve Kuzeybatı İran bölgesinde kullanım alanı bulmuştur. Ayrıca Trabzon'un önemli bir liman şehri olması, üretilen bakır eşyanın denizyoluyla Karadeniz'deki diğer şehirlere de ihracını kolaylaştırmıştır. Nitekim Osmanlı arşiv belgelerinden öğrendiğimize göre, Trabzon'daki atölyelerde yaptırılan çok sayıda barut ve güherçile kazanları, Anadolu'da başka şehirlere gönderilmekteydi.
- Trabzon'daki atölyeler, bakırcılık sanatını günümüze kadar canlı bir şekilde devam ettirmişlerdir. Bakırcı, kazancı ve kalaycıların halk türkülerine konu olması, bu zanaat dalının sosyal hayatta oynamış olduğu önemli rolü açıkça göstermektedir. Bölgeye özgü karakteristik formlara sahip olan üstten saplı ocak kazanları, bakraçlar, ibrikler, güğümler, süt tasları, hoşaf tasları, hamur leğenleri, kapaklı hamsi tavaları, maşrapalar, kapaklı sahanlar, tencereler ve mangallar, Trabzon atölyelerinin ününü yansıtmaktadır.
- Üretilen bu eşyalar, hem Anadolu hem de İstanbul'da yaygın olarak kullanılmaktaydı. Günümüzde bile, Trabzon atölyelerinde üretilen bakır kapkacak, Doğu Karadeniz Bölgesi ile, İstanbul ve Adapazarı-Bolu yöresinde en çok aranan mutfak kapları olarak büyük bir ihtiyacı karşılamaktadır.

Trabzon İşı Takı Sanatı

- **Hasır Bilezikler**

Evlerde genç kızlar tarafından elde örülen hasır bilezikler altın yada gümüş ince tellerden yapılır. Örne sanatıyla çeşitli araç gereçler kaplar ve birçok ürünün yapılmasının yanı sıra, Trabzon'a özgü olan "hasır bilezik" yapımı çok yaygındır. Gerek altın ve gerekse gümüşten hasır bilezik ve kolye yapılmakta ve ülkemizin hemen her yerine ve dünyanın birçok ülkesine gerek gurbetçi vatandaşlarımızla ve gerekse de ilimizi ziyaret eden yerli ve yabancı turistlerle götürülmektedir. Hasır bilezik, 31-32 mikron inceliğindeki altın ya da gümüş tellerin ilmek ilmek örülmesiyle yapılmaktadır. Tamamen el emeği, göz nuru olan bu sanat Trabzonlu genç kızlar ve kadınlarımız tarafından dokunmaktadır.

Kazaz Sanatı (Kazaziye İşı)

- pek veya naylon tel üzerine burularak sarılan çok ince (0,08 mikron) 995 ayar altın ve 999 ayar gümüş teller ile yapılan yöresel bir el sanatıdır. Altın ve Gümüş tellerin sarılması sırasında, içte kalan ipek yada naylon iplik kıvrak tutularak sarma işlemi yapılır. Bunun neticesinde bitmiş bir telin kalınlığı ise 03-05 mm kalınlığına ulaşır.
- Kazazlık ürünlerinin başında kolye, küpe, bileklik ve buroloklar bayanların, tespih ve tespih püskülleri ise erkeklerin en çok tercih ettiği ürünler arasında yer almaktadır.
- Tarihi geçmiş konusunda kesin bir bilgi bulunmayan bu sanatın Mezopotamya uygarlığından günümüze kadar ulaştığı tahmin edilmektedir. 1.Dünya savaşı yıllarında Trabzon'da 50'nin üzerinde kazaz dükkanı bulunurken şuan sınırlı sayıda sanatkarlar bulunmaktadır.

Telkari İşlemeciliği

- Tel işi anlamına gelen telkarinin kökeni M.Ö. 3000 lerde Mezopotamya da, 2500 lerde de Anadolu olduğu ve buralarda kullanıldığı bununla birlikte eski Yunan ve Roma da yaygın olduğu bilinmektedir. 15. yüzyıldan sonra Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yaygın olduğu ve telkarinin Trabzon'a yerleşmesinde Dağıstanlı ustaların etkisinin olduğu ustalar tarafından da dile getirilmektedir.

Dokuma ve El İşlemeleri

- **Heybe**

İçte, alışverişte, pazarda erzak ve ihtiyaç maddelerini koymaya veya taşımaya yarar geniş bantlar arasında ince çizgiler taşıyan bir dokumadır. Ağız kısımları kendi ipiyle büzülebilirler.

Keşan

- Tahta el tezgahlarında dokunan keşanları yöre kadınları başlarına, peştemalleri ise bellerine bağlarlar. Her yörenin birbirinden farklı desenlere sahip peştemalleri vardır. Kök boyalardan yapılan keşan ve peştemaller, el dokuması çarşaf ve kumaşlar hem günlük yaşamda hem de dekoratif amaçlı kullanılabilirler.

Kuşak

- Kalın yn iplikten yapılan üçgen biçimde kök boyalarla farklı desenlere boyanan, genellikle bölgemizde kadınlarımızın bellerine doladıkları bir giysi türüdür.

Çorap

- Boyanmış yada boyanmamış yünden örülürler. Boyanmamış saf yünler beyaz ve kahverengi doğal renklerdir. Trabzon el yapımı çorapları, erkek çorapları, kadın çorapları, çocuk çorapları olarak örülürler. Çorap süsleri arasında üçgen motifler Trabzon'un özelliğidir. Ve nazara karşı bir önlem olarak kullanılır.

Trabzon Gastronomisi

- **Tarım Ürünleri**

Fındık tarihe kutsal bir yemiş olarak geçmiştir.Eski Türklerin din hayatında pek önemli yeri olan fındık, aynı zamanda barış,esenlik sembolü sayılıyordu. Türk gibi bazı uluslarda da fındık sayılır.

Mısır

- Tarım ürünlerindeki artış, yıllık bazda artış göstermektedir. Trabzon, gerek coğrafi gerekse iklim şartları yönünden tarım ürünleri üretmeye çok elverişli konumdadır. Mısır bu ürünler arasında önemli bir yere sahiptir.

Çay

- Bölgede çay tarımına 1930'lu yıllarda başlandı. Dikildikten beş yıl sonra ve yılda 3 kez ürün verebilen çay bitkisi asırlık bir bitkidir. Özellikle Trabzon'un doğusundaki ilçelerde çay tarımı yapılmaktadır.

Tütün

- Trabzon ülkemizin önemli tarım ürünlerinin yetiştiği önemli illerinden birisidir. Ülkemizdeki tütün üretiminin yüzde (% 20) yirmisi Trabzon'dan karşılanmaktadır.

Balıkçılık

- Trabzon özellikle ÷lkemizin balıkçılık sektöründe önemli bir potansiyele sahiptir. ÷lkemizin balık üretiminin % 20' si Trabzon'da elde edilmektedir.

Yöresel Yemekler

- Pek çok yemeği yapılan hamsi ve balık çeşitlerinin yanısıra, karalahanadan yapılan yemek  eşitleri yöre mutfağının temel yemek çeşitlerinden olup, mısır ekmeği, hamsi kuşu, hamsi pilavı, hamsili kaygana, hamsi tava, lahana kavurması, hoş-merim, Akçaabat Köftesi, kıymalı ve peynirli çeşidiyle Trabzon pidesi, Hamsiköy s tlacı Mısır  orbasının ayranlı ve yoğurtlu  eşitleri, Lahana  orbası, Etli Lahana Sarması, Kara Lahana Yemeği, Trabzon D neri, Hamsili Pilav, Hamsi Kuşu, Hamsili Kaygana, Kuymak, Akçaabat Köftesi, Trabzon Burmalısı, laz böreği yöre yemeklerindendir. Bu yemek  eşitleri yöresel yemek yapan lokanta ve tesislerde alınabilir.